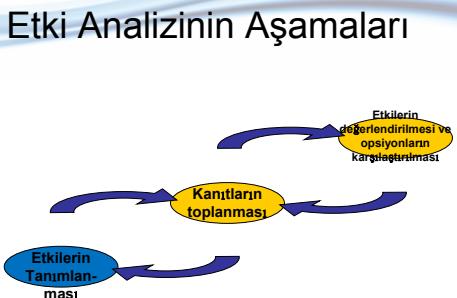

“Analitik Araçlar ve Veri Toplama” Çalıştayı

15-16 Nisan 2009
EuropeAid/125317/D/SER/TR
Roman Ladus

Oturum 2
Etkilerin Tanımlanması

Olası Etki Göstergeleri

- Ekonomik, sosyal, çevresel
 - Olumlu ve olumsuz (maliyetler ve faydalar)
 - Büyük ya da küçük ör. Nüfusun boyutu
 - Uzun ya da kısa vadeli
 - Paydaşlar için Politika ve uygulama maliyetleri
 - Kamu sektörü için uygulama/yürütme maliyetleri
 - Doğrudan ya da dolaylı
 - Dağılımsal etkiler

Göstergelerin Seçilmesine yönelik Kriterler

- Bağıntılı-ilgili (hedeflerle bağlantılı)
- Kabul edilir (iç ve dış paydaşlar tarafından)
- Güvenilir (Uzman olmayanlar için açık ve anlamlı)
- İzlenmesi kolay (makul maliyetlerle toplanmış veriler)
- Mümkün olduğunda, ölçülebilir (etkilerin parasal açıdan değerlemesi, farklı kombinasyonlarda toplanabilmelerine ve etkilerin boyutunun tek bir ölçüyle gösterilebilmesine olanak sağlar).

Ekonomik Etkiler: AB Kılavuzu

- Rekabet gücü, ticaret ve yatırım akışları
- İşletme maliyetleri ve işin yürütülmlesi
- İşletmelerin idari maliyetleri
- Mülkiyet hakları
- Yenilik ve araştırma
- Tüketiciler ve hane halkı
- Belirli bölgeler ya da sektörler
- Kamu Otoriteleri
- Makroekonomik çevre

Sosyal Etkiler: AB Kılavuzu

- İstihdam ve iş gücü piyasaları
- İş kalitesiyle ilgili standart ve haklar
- Sosyal katılım ve belli grupların korunması
- Muamele ve fırsat eşitliği, ayrımcılık yapılmaması
- Özel ve aile hayatı, şahsi veriler
- Kamu sağlığı ve güvenliği
- Suç, terörizm ve güvenlik
- Yönetişim, iştirak, iyi yönetim, adalete erişim, medya ve etik
- Sosyal korunmaya ulaşma ve etkileri, sağlık ve eğitim sistemleri.

Çevresel Etkiler: AB Kılavuzu

- Hava kalitesi
- Su kalitesi ve kaynakları
- Toprak kalitesi ve kaynakları
- İklim
- Yenilenebilir ya da yenilenemeyen kaynaklar
- Biyo-çeşitlilik, bitki örtüsü, fauna (hayvan topluluğu) ve peyzaj
- Arazi kullanımı
- Atık – üretim / toplama / geri dönüşüm
- Çevreye risk olasılığı ya da boyutu

Çevresel Etkilere Örnek

Table 16: Environmental impact of alternative crops to cotton

Relative environmental impact, where ☺☺☺, ☺☺, ☺ stand for less, (0) for neutral and ☺, ☺☺, ☺☺☺ for bigger impact

	Relative environmental impact on				
	water quality	water quantity	soil	biodiversity and habitats	waste
Non-irrigated crops: durum wheat, soft wheat, other dry cereals and sunflower	☺☺	☺☺☺	☺	☺☺	☺☺
Irrigated fodder (alfalfa, clover, vetch etc.)	☺☺ to ☺☺☺	☺☺ to ☺	☺☺ to ☺☺☺	☺☺ to ☺☺☺	☺☺
Maize	☺	0 to ☺	0 to ☺	0 to ☺	☺
Vegetables	0 to ☺	0 to ☺	0 to ☺	0 to ☺	0 to ☺
Cotton	Reference				

Source: Alliance Environnement

Sosyal Etkilere Örnek: BK Dumansız Alan DEA

BENEFITS	Option 1 Voluntary action	Option 2 Full ban	Option 3 Local powers	Option 4 Ban with food/non-food exception
a) Averted deaths from secondhand smoke Employees Customers ²⁴	4 75	21 350	0-21 0-350	21 150-250
b) Averted deaths from smokers giving up Employees Customers	800 -	1600 180	0-1600 0-180	1600 0-180

**Ekonominik ve Çevresel Etkilere Örnek: BK
Dumansız Alan DEA**

BENEFITS	Option 1 Voluntary action	Option 2 Full ban	Option 3 Local powers	Option 4 Ban with food/non- food exception
d) NHS expenditure saved through reduced smoking prevalence	20	100	0-100	40-100
e) Reduced sickness absence	14-28	70-140	0-140	28-140
h) Reduced cleaning and maintenance costs	20	100	0-100	90-100

Olumlu ve Olumsuz Etkiler

- Faydalar: kazançlar ya da geri dönmüş kayıplar(zararlar)
- Maliyetler: kayıplar ya da vazgeçilen kazançlar

Maliyetlere Örnek: BK Eti için Yetiştirilen Tavukların Korunmasına İlişkin Minimum Kurallar

- Sermaye maliyetleri
- Devam eden maliyetler
- Eğitim maliyetleri
- Üreticiye getirdiği idari maliyetler
- Hükümete maliyetler: bilgilendirme, denetleme, yürütme
- Çevresel maliyetler (Gözardı edilebilir)

Faydalara Örnek: BK Eti için Yetiştirilen Tavukların Korunmasına İlişkin Minimum Kurallar

- Et tavuklarının refahı:
 - Sık depolama - azaltıldı
 - Ayaktabanı lezyonları - azaltıldı
 - Havalandırma - artırıldı
 - Karanlık süresi - artırıldı
- Halk sağlığı (endüstriyel tavuk ve yumurta üretim sistemleri için tipik bir durum olan sık depolama, stres, vs. halk sağlığı açısından önemli sonuçlar doğuran patojenik kuş gribi virüslerinin ortaya çıkışmasını ve yayılmasını kolaylaştırbılır).

Büyük ya da Küçük Etkiler

Orantılı olma İlkesi:

- Mümkün olduğunda fazla sayıda etkiyi tanımlayın – danışma ile boşluklar doldurulabilir.
- Nispeten büyük etkilere odaklanın (birçok insanı ya da ana paydaşları etkileyen ya da oldukça yüksek birim maliyeti olan etkiler).

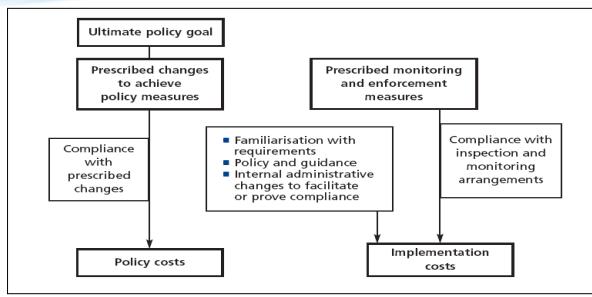
Örnek: BK'da Bina Kontrol Dokümanlarının Elektronik Komünikasyonuna DEA

Description and scale of key monetised costs by 'main affected groups': Local Authority Building Control Bodies (BCBs), Approved Inspectors (AIs), Competent Persons Schemes (CPSS) and Public Bodies: Negligible costs for those who have up to date IT systems. Should these organisations choose to go down this route, there may be some setting-up/upgrading and system maintenance costs where there are no existing/appropriate systems. Those carrying out building work: Negligible costs but some costs for installing and maintaining a new system where there is no existing/appropriate system. Total Cost (PV) £	Description and scale of key monetised benefits by 'main affected groups': By e-enablement of the transactions which currently constitute significant admin burdens, we estimate reductions of £38m by 2010. We expect substantial additional admin burden reductions as the remaining specified documents are also e-enabled. Total Benefit (PV) £38m
--	---

Uzun Vadeli ve Kısa Vadeli Etkiler

- Bir kereye mahsus etki (örnek: idari kapasiteye yatırım)
- Kısa vadeli etkiler (geçici fenomenlerle ilgili)
- Uzun vadeli ya da kalıcı etkiler (örnek: kamu alanlarında sigara içilmesinin yasaklanmasından elde edilen yıllık kalıcı faydalar).

BK Rehberi: Paydaşlar için Politika ve Uygulama Maliyetleri

Politika ve Uygulama Maliyetleri: Örnek

- PVC pencere üretim ve montaj faaliyeti için lisans rejimi: 5 yıllık lisans maliyeti 2500 MDL.
- Lisans mevzuatı, her bir pencere tipinin yetkili bir laboratuarda test edilmesini gerekliliğe kilitlidir; bunun maliyeti test başına yaklaşık 5000 MDL'dır.
- Eğer çok sayıda farklı pencere tipi üretilirse, uygulama maliyetleri orantısız bir şekilde politika maliyetlerinden yüksek olacaktır.
- DEA'de her iki maliyetin de dikkate alınması önemlidir.

Kamu Sektörü için Uygulama/Yürütmeye Maliyetleri

Merkezi ve yerel hükümet:

- Uygulama maliyetleri ör. Eğitim/Bilgi Teknolojileri sistemleri
- Yürütmeye
- İzleme
- Düzenleme tarafından gerekli kılınan her türlü şartın karşılanması

Doğrudan ve Dolaylı Etkiler

- Doğrudan etkiler doğrudan müdahaleden kaynaklanır.
- Dolaylı etkiler, bazen planlanmamış olan diğer etkilerdir (bunların tanımlanabilmesi için geniş kapsamlı danışma yapılması önemlidir).
- Örneğin, yeniden donatılan minibüslerin yolcu taşımاسının yasaklanması:
 - Doğrudan etkiler taşıma firmaları/otobüs sahipleri üzerindedir.
 - Dolaylı etkiler, otobüslerin yeniden donatımı ve tamiri konusunda uzman olan araba tamir firmaları üzerindedir.

Dağılımsal Etkiler: AB Kılavuzu

- **Farklı sosyal ve ekonomik gruplar üzerindeki etkiler:** "Kazananlar" ile "Kaybedenlerin" tanımlanması, bir opsiyonun önündeki engellerin tahmin edilebilmesine yardımcı olur ve olumsuz etkilerin azaltılması amacıyla tasarımının değiştirilmesi ihtiyacını gösterebilir. Örneğin, bir teklif tüketiciler açısından faydalı iken, işletmeler için önemli maliyetleri olabilir. Belirli bir grup içinde dahi dağılımsal etkiler olabilir (örneğin; KOBİ'ler ve daha büyük şirketler, piyasaya yeni girenler ve görevliler, düşük gelirli ve yüksek gelirli hane halkları).
- **Mevcut eşitsizlikler üzerindeki etkiler:** Ör. Opsiyonların mevcut eşitsizlikler üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığı, durumu daha kötü ya da daha iyi yapıp yapmadıklarını karşılaşır. Bu genellikle basit bir işlem değildir. Ör. Erkek ve kadınların yaşam tarzlarındaki farklılıklar, cinsiyet eşitliği açısından nötr görünen bir teklifi aslında erkekler ve kadınlar üzerinde farklı etkilere neden olacağı anlamına gelebilir.

Örnek: Birleşik Devletler DEA Rehberi

Gerçek maliyetler ile transfer ödemeleri arasındaki fark

Gerçek maliyetler ile transfer ödemelerinin birbirinden ayrılması maliyet tahmininde karşılaşılan önemli ve bir o kadar da zor bir problemdir. Maliyet tahminlerinin gerçek kaynak maliyetlerini yansıtması gerekmektedir. Transfer ödemeleri, bir gruptan diğerine yapılan ve toplumun mevcut toplam kaynaklarını etkilemeyen parasal ödemelerdir.

Örneğin, bir malin arzını kısıtlayan ve bu nedenle fiyatının yükselmesine neden olan bir düzenleme, gelirin alıcılarından satıcılara transferine neden olur. Malın arz değerindeki düşüş topluma açılan gerçek bir maliyettir ancak artan fiyattan dolayı alıcılarından satıcılara transfer edilen gelir değildir.

Transferleri, bir düzenlemenin fayda ve maliyet tahminlerine dahil etmemelisiniz. Bunun yerine, transferleri düzenlemenin dağılımsal etkileri kapsamında ayrı olarak ele alın.

Etki Değerlendirme Rehberine Bağlantılar

- AB Etki Değerlendirme Kılavuzu: http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/key_docs/iag_2009_en.pdf
- AB Kılavuzu Eki: http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/key_docs/iag_2009_annex_en.pdf
- BK Daha İyi Düzenleme Kurumu: <http://www.berr.gov.uk/whatwedo/bre/policy/scrutinising-new-regulations/preparing-impact-assessments/toolkit/page44237.html>
- BK Yeşil kitap: http://www.hm-treasury.gov.uk/data_greenbook_index.htm
- ABD Yönetim ve Büyüce Ofisi: <http://www.whitehouse.gov/omb>

Etki Değerlendirme Örneklerine Bağlantılar

- AB Komisyonu Etki Değerlendirmeleri Listesi: http://ec.europa.eu/governance/impact/practice_en.htm
- BK Etki Değerlendirme Kütüphanesi: <http://www.ialibrary.berr.gov.uk/>
- Avrupa Daha İyi Düzenleme Ağı, Ölçülmüş Etki Değerlendirmeleri Veritabanı (30 Avrupa Ülkesi) <http://www.enbr.org/diadem.php>

Olay İncelemesi

Etkiler	Maliyetler/ Faydalalar (+/-)	Zaman Aralığı (bir defaya mahsus, yıllık, yıl sayısı)	Önemli (Yüksek/ Düşük)	Dağılımsal Etki (Evet/Hayır)
Opsiyon 1				
Ekonomik: ...				
Sosyal: ...				
Çevresel: ...				
Opsiyon 2				
Ekonomik: ...				
Sosyal: ...				
Çevresel: ...				
